

Олександр Безкровний, к.е.н., доцент
Богдана Одновол, здобувач вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа та страхування
Полтавська державна аграрна академія

СУЧАСНА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗНИЖОК

Справляння в нашій країні певного виду податкових платежів має на меті, в першу чергу, поповнення бюджетів різних рівнів. Податок на доходи фізичних осіб (далі ПДФО) за своєю суттю є фактичною платою громадянина за послуги, які надаються їй тією територіальною громадою, де вона постійно обліковується як платник податків.

При цьому, як зазначає Т. Плахтій, для ефективного функціонування даного виду податку вирішальне значення має втілення його функцій, зокрема фіскальної та стимулюючої [1].

Саме стимулююча функція особистого оподаткування, наразі, втілюється у формі податкових соціальних пільг (зменшення бази оподаткування доходів громадян виключно у формі заробітної плати) та податкових знижок (механізм часткового повернення вже сплачених до бюджету податкових зобов'язань з ПДФО).

У відповідності до Податкового кодексу України податкова знижка – це документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку – резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати [3].

На сьогодні, податкова знижка надається виключно фізичній особі шляхом зменшення до оподаткування доходу у вигляді заробітної плати такої особи за звітний рік, на суму витрат з придбання товарів, робіт, послуг, які було здійснено такою особою протягом року. При цьому важливо, щоб сума таких витрат була підтверджена документально.

Перелік витрат платника, дозволених до включення до податкової знижки,

визначено ст. 166 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), зокрема: а) частину суми процентів, сплачених за користування іпотечним кредитом; пожертвування або благодійні внески неприбутковим організаціям; б) суму коштів, сплачених на користь закладів освіти для компенсації вартості навчання; в) страхові платежі (внески, премії) за договорами забезпечення; г) суму витрат на оплату допоміжних репродуктивних технологій; д) суму витрат на оплату державних послуг, пов'язаних з усиновленням дитини, включаючи сплату державного мита; суму коштів, сплачених у зв'язку з переобладнанням транспортного засобу; е) суму витрат на сплату видатків на будівництво (придбання) доступного житла, визначеного законом, у тому числі на погашення пільгового іпотечного житлового кредиту, наданого на такі цілі, та процентів за ним [3].

Також слід зазначити, що діюче законодавство визначає обмеження щодо розміру витрат, які можна віднести до складу податкової знижки. Види витрат з урахуванням обмежень визначених ПКУ, дозволених до включення до податкової знижки, які визначаються виходячи із результатів дохідності такого платника, наведено на рис. 1.

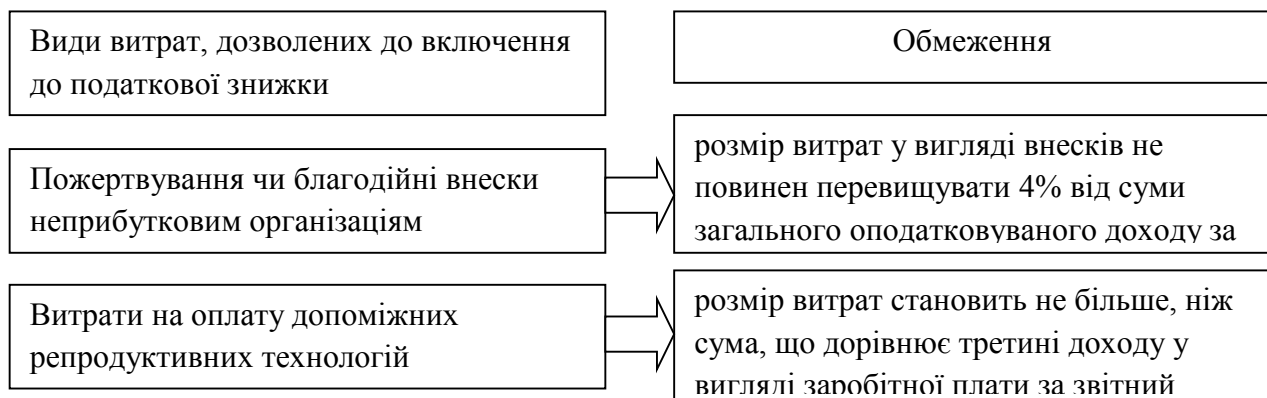

Рис. 1. Перелік витрат, дозволених до включення до податкової знижки з урахуванням обмежень

До податкової знижки, як зазначає О. Кучеркова, включаються витрати з оплати товарів, послуг, робіт, які фактично здійснені фізичною особою у звітному році та які документально підтверджені договорами між продавцем

(виконавцем) та фізичною особою, квитанціями, чеками, касовими ордерами тощо з зазначенням у таких документах особи покупця, яка отримала такі товари, послуги, роботи. Окрім того, у таких документах має бути зазначена вартість товарів, послуг, робіт, дата їх продажу та наявність реквізитів, передбачених нормами чинного законодавства [2].

Для того, щоб отримати податкову знижку, перед фізичною особою постає обов'язкова умова: підтвердження задекларованих нею доходів за попередній календарний рік, а також документально ідентифікувати себе як фізичну особу-платника податків та довести факт і розмір здійснених витрат з числа тих, що надають право на податкову знижку (рис. 2).

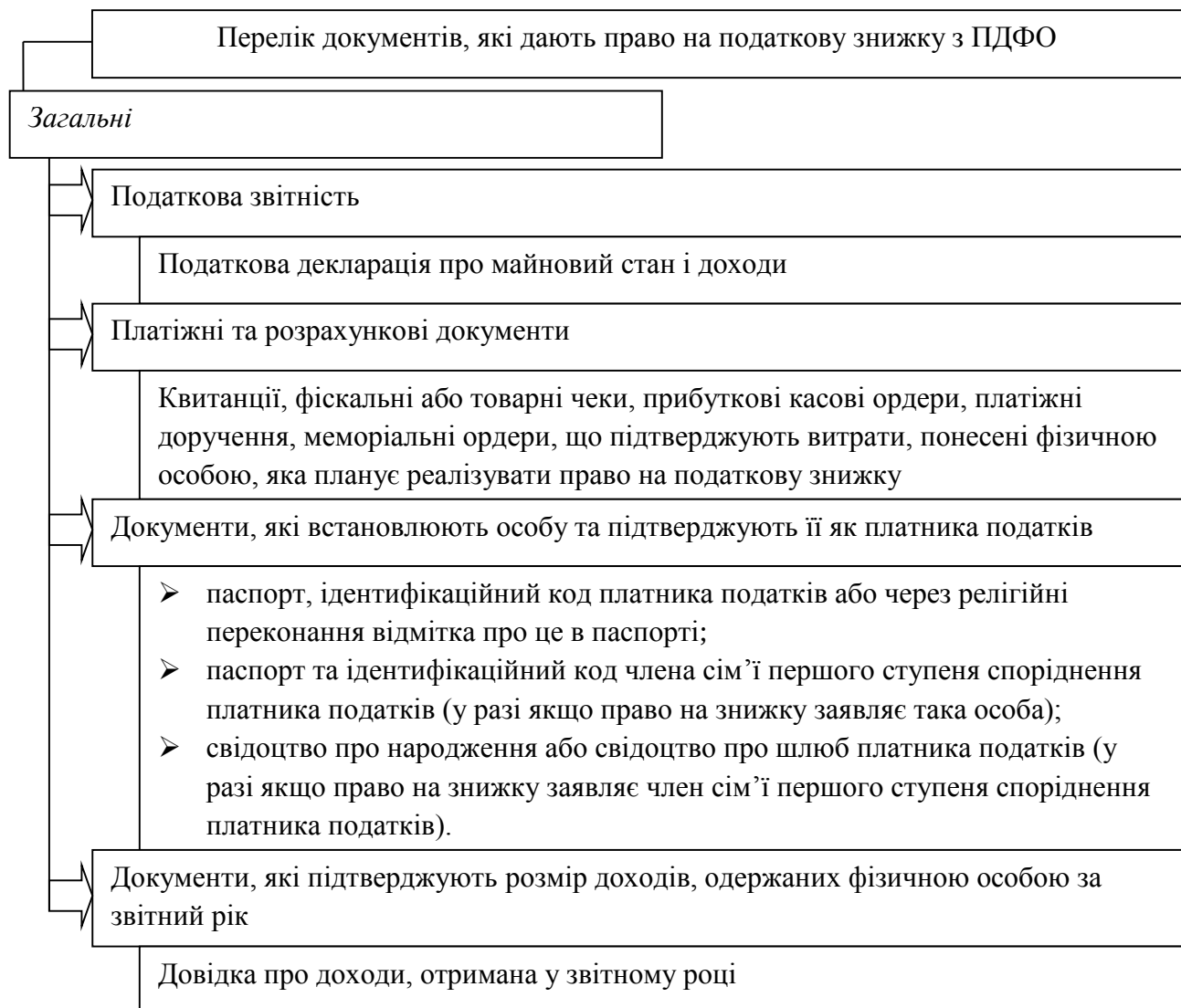

Рис. 2. Перелік документів та податкової звітності, які дають право на податкову знижку з ПДФО

Узагальнюючи вищесказане, слід наголосити на винятковій важливості застосування стимулюючої функції при здійсненні особистого оподаткування, що на рівні з податковою соціальною пільгою виражається у формі податкової знижки. Адже даний механізм забезпечує можливість якісної реалізації принципу соціальної справедливості при справленні податку на доходи фізичних осіб.

Література:

1. Плахтій Т. Ф. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб: порядок застосування та документальне підтвердження. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. №3. С. 125-142.
2. Кучеркова С. О. Податкова знижка за навчання: нюанси відшкодування. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. №1(3). С. 133-134.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI / Верховна рада України. Відомості Верховної ради. 2011. №13-14, №15-16, №17. С. 112.